

ÎNCHEIERE

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Victor Burduh

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de
Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul
Justiției al Republicii Moldova împotriva lui Anatolie Minciună, Pruteanu Victor și
Ana Panov cu privire la constatarea în acțiunile magistraților a neglijenței în
administrarea actului de justiție și încasarea în mod solidar, în ordine de regres, în
beneficiul statului, a prejudiciului cauzat,

împotriva deciziei din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a ț ă :

La 02 februarie 2016 Ministerul Justiției, în interesele Republicii Moldova a
înaintat acțiune împotriva lui Minciună Anatolie, Pruteanu Victor și Anei Panov cu
privire la încasarea în ordine de regres a sumei de 245131,79 de lei cu titlu de reparare
a prejudiciului.

În motivarea acțiunii a indicat că, Botezatu Radu, reclamant în procedura aflată
pe rolul Curții Europene, a fost polițist de profesie. La 21 iulie 2004 Judecătoria Centru
a pronunțat o hotărâre prin care a obligat Consiliul mun. Chișinău să-l asigure pe
Botezatu Radu și membrii familiei sale cu spațiu locativ. Această hotărâre a fost
menținută prin decizia din 19.10.2004 a Curții de Apel Chișinău și a devenit definitivă
la data de 04 noiembrie 2004. Procedurile de executare au fost inițiate la data de 11
mai 2005.

A susținut reclamantul că, Botezatu Radu a inițiat procedura de executare a
deciziei prin care a solicitat compensarea prejudiciului moral în sumă de 10000 de euro
și a prejudiciului material în sumă de 129700 de lei (echivalentul a 7886 de euro).

A relatat reclamantul că prin hotărârea din 30 noiembrie 2011 a judecătoriei
Rîșcani, mun. Chișinău a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de
Botezatu Radu și a fost constatată încălcarea dreptului reclamantului prevăzut de art.
6 din Convenția pentru Drepturile Omului (în continuare - CtEDO) și art. 1 din
Protocolul nr. 1 la Convenție.

A specificat reclamantul că, prin decizia din 29 februarie 2012 a Curții de Apel Chișinău (în componență: Minciună Anatolie, Panov Ana și Pruteanu Victor), a fost casată integral hotărârea din 30 noiembrie 2011 a Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău și a fost pronunțată o hotărâre nouă prin care a fost admisă parțial acțiunea înaintată de Radu Botezatu și Mariana Botezatu, fiindu-le acordată suma de 36000 de lei - cu titlu de compensare a prejudiciului moral și suma de 8965 de lei - cu titlu de cheltuieli de judecată.

A menționat reclamantul că, decizia instanței de apel, care a fost în favoarea lui Radu Botezatu a fost executată la data de 08 august 2012, adică cu o întârziere de 87 de luni. Prin hotărârea din 14 aprilie 2015 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că instanța națională neîntemeiat nu a acordat o compensație pentru prejudiciul material suportat de Radu Botezatu.

A mai invocat reclamantul că, la 22 octombrie 2015, în conformitate cu ordinul de plată nr. 185, Ministerul Finanțelor a transferat suma de 245131,79 lei în contul lui Botezatu Radu. Omisiunea pârâților de a acorda compensații pentru prejudiciul material suportat de către Botezatu Radu a dus la înaintarea plângerii la CtEDO cu privire la constatarea violării Convenției de către Republica Moldova și achitarea din bugetul de stat a prejudiciului în sumă de 10873 de euro.

La 12 septembrie 2016 reclamantul a înaintat cerere de concretizare și completare a pretențiilor, prin care a invocat argumentele expuse în hotărârea Curții Constituționale, în acord cu care, în conformitate cu standardele europene, este posibilă instituirea unei răspunderi disciplinare, civile sau chiar penale în privința judecătorilor, iar în anumite state europene este prevăzută răspundere individuală a judecătorilor, însă cu stabilirea obligatorie a vinovăției.

Astfel, a invocat că statul este în drept să instituie la nivel național mecanisme proprii pentru restituirea sumelor achitate în procedurile în fața Curții Europene. Aceste mecanisme, la rândul lor, trebuie să funcționeze în deplină conformitate cu normele internaționale și naționale. Instituția regresului în sine nu este contrară Constituției, atât timp cât prin mecanismul de atragere la răspundere sunt respectate garanțiile inerente independenței judecătorilor.

A solicitat reclamantul constatarea în acțiunile magistraților Anatolie Minciună, Ana Panov și Victor Pruteanu a neglijenței grave în administrarea actului de justiție, manifestată prin omisiunea de a acorda despăgubire rezonabilă, având în vedere jurisprudența CtEDO, care a determinat încălcarea prevederilor CtEDO, în cauza Botezatu contra Republicii Moldova (cererea nr. 17899/08); precum și încasarea în ordine de regres, în mod solidar, de la Anatolie Minciună, Ana Panov și Victor Pruteanu în beneficiul statului a sumei de 245131.79 lei.

Prin hotărârea din 12 iulie 2017 a judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă cererea înaintată de către Pruteanu Victor prin intermediul avocatului Gligor Viorica cu privire la încetarea procesului, ca fiind neîntemeiată și a fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva lui Anatolie Minciună, Pruteanu Victor și Ana Panov cu privire la constatarea neglijenței grave în administrarea actului de justiție și repararea în ordine de regres a prejudiciului material, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea din 12 iulie 2017 a judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă intentată la cererea

de chemare în judecată înaintată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva lui Anatolie Minciună, Pruteanu Victor și Ana Panov.

Pentru a concluziona astfel instanța de apel a reținut că apelantul / recurentul nu a dovedit prin intermediul unei sentințe irevocabile comiterea de către intimați a unui act criminal la emiterea deciziei din 29 februarie 2012. Astfel, colegiul curții de apel a conchis că în speță lipsește dovada admisibilă a comiterii de către intimați a unei fapte ilicite cu vinovăție, situație ce exclude răspunderea delictuală civilă a acestora și, respectiv, denotă netemeinicia pretențiilor apelantului / recurentului.

La 21 aprilie 2018 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a interpretat și aplicat în mod eronat normele dreptului material și procedural, nu a aplicat legea care urma să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată și că aprecierea probelor a fost arbitrară.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 22 februarie 2018. Conform materialelor cauzei, decizia instanței de apel a fost expediată participanților la proces la data de 21 martie 2018. Recursul declarat la data de 21 aprilie 2018 se consideră a fi declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 22 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul

Oleg Sternioală

Judecători:

Iurie Bejenaru

Victor Burduh